

Stomatologia zachowawcza i endodoncja

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Stomatologii Zachowawczej WUM, ul. Binińskiego 6, 02-097 Warszawa, tel.: 22 116 64 46 e-mail: sekretariat.zachowawcza@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Agnieszka Mielczarek e-mail: agnieszka.mielczarek@wum.edu.pl
Koordinator przedmiotu	prof. dr hab. n. med. Agnieszka Mielczarek e-mail: agnieszka.mielczarek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	lek. dent. Iwona Raczycka e-mail: iwona.raczycka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Agnieszka Mielczarek - agnieszka.mielczarek@wum.edu.pl dr hab. Ewa Iwanicka-Grzegorek - ewa.iwanicka-grzegorek@wum.edu.pl dr hab. Aniela Brodzikowska - aniel.brodzikowska@wum.edu.pl dr n. med. Marcin Aluchna - marcin.aluchna@wum.edu.pl dr n. med. Joanna Rudnicka - joanna.rudnicka@wum.edu.pl dr n. med. Ewa Rusyan - ewa.rusyan@wum.edu.pl dr n. med. i n. ozdr. Aneta Zduniak - aneta.zduniak@wum.edu.pl

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

		dr n. med. i n. ozdr. Milena Marcinkowska–Ziemak – milena.marcinkowska-ziemak@wum.edu.pl dr n. med. i n. ozdr. Tomasz Gajewski – tomasz.gajewski@wum.edu.pl dr n. med. i n. ozdr. Konrad Michałowski - konrad.michalowski@wum.edu.pl dr n. med. i n. ozdr. Juliusz Kosewski - juliusz.kosewski@wum.edu.pl lek. dent. Marta Ciechowicz – marta.ciechowicz@wum.edu.pl lek. dent. Anna Haładyj - anna.haladyj@wum.edu.pl lek. dent. Anna Kwiatkowska - anna.kwiatkowska@wum.edu.pl lek. dent. Paulina Korzeniewska – paulina.korzeniewska@wum.edu.pl lek. dent. Iwona Raczycka - iwona.raczycka@wum.edu.pl lek. dent. Magdalena Sobecka-Frankiewicz - magdalena.sobecka-frankiewicz@wum.edu.pl lek. dent. Katarzyna Buczek - katarzyna.wiecek@wum.edu.pl lek. dent. Jarosław Witecki - jaroslaw.witecki@wum.edu.pl lek. dent. Marcin Zawadziński - marcin.zawadzinski@wum.edu.pl lek. dent. Przemysław Zwierz - przemyslaw.zwierz@wum.edu.pl lek. dent. Katarzyna Król-Barej – katarzyna.krol-barej@wum.edu.pl lek. dent. Karolina Koronowska – karolina.koronowska@wum.edu.pl lek. dent. Karolina Obroniecka - karolina.obroniecka@wum.edu.pl lek. dent. Anna Niedziela – Hejmej – anna.niedziela-hejmej@wum.edu.pl	
2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	V rok, IX i X semestr	Liczba punktów ECTS	11
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	-	-	
seminarium (S)	15	0,6	
ćwiczenia (C)	125	5,0	
e-learning (e-L)	-	-	
zajęcia praktyczne (ZP)	-	-	
praktyka zawodowa (PZ)	-	-	
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	135	5,4	
3. CELE KSZTAŁCENIA			
C1	Formułowanie kompleksowego planu leczenia pacjenta stomatologicznego		
C2	Wykonywanie pełnego zakresu zabiegów profilaktycznych		
C3	Doskonalenie umiejętności diagnozowania i leczenia chorób zębów i tkanek okołowierzchołkowych z wykorzystaniem aktualnie obowiązujących standardów		

C4	Planowanie opieki profilaktyczno-leczniczej u pacjentów zdrowych i obciążonych chorobą ogólnoustrojową
4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W2.	zasady postępowania profilaktyczno-leczniczego w chorobach narządu żucia w różnym okresie rozwoju
F.W4.	objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych jamy ustnej, głowy i szyi, z uwzględnieniem grup wiekowych
F.W5.	zasady postępowania w przypadku chorób miazgi i zmineralizowanych tkanek zębów oraz urazów zębów i kości twarzy
F.W6.	zasady postępowania w przypadku chorób tkanek okołowierzchołkowych
F.W11.	wskazania i przeciwwskazania do wykonania zabiegów w zakresie stomatologii estetycznej
F.W12.	przyczyny powikłań chorób układu stomatognatycznego i zasady postępowania w przypadku takich powikłań
F.W19.	patomechanizm oddziaływania chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia
F.W21.	profilaktykę chorób jamy ustnej
F.W22.	zasady postępowania w przypadku chorób tkanek narządu żucia, urazów zębów i kości szczęk
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U7.	ustalać wskazania i przeciwwskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego
F.U8.	przewodzić leczenie ostrych i przewlekłych, zębopochodnych i niezębopochodnych procesów zapalnych tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia oraz kości szczęk
F.U9.	postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych
F.U15.	ustalać leczenie w chorobach tkanek układu stomatognatycznego
C.U11.	dokonywać wyboru biomateriałów odtwórczych, protetycznych oraz łączących, w oparciu o własności materiałów i warunki kliniczne
5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

-	-
---	---

Umiejętności – Absolwent potrafi:

-	-
---	---

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K.01.	samodzielnego wykonywania powierzonych zadań
K.02.	ciągłego podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	S.1. Analiza przypadków klinicznych Etiologia, diagnostyka i terapia wybranych chorób jamy ustnej w aspekcie kompleksowej opieki stomatologicznej (cz. 1)	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19.
	S.2. Analiza przypadków klinicznych Etiologia, diagnostyka i terapia wybranych chorób jamy ustnej w aspekcie kompleksowej opieki stomatologicznej (cz. 2)	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
	S.3. Analiza przypadków klinicznych Etiologia, diagnostyka i terapia wybranych chorób jamy ustnej w aspekcie kompleksowej opieki stomatologicznej (cz. 3)	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
	S.4. Zastosowanie materiałów stomatologicznych w praktyce Podział, cechy, wskazania, materiały bioaktywne, działanie cytotoksyczne i mutagenne, przypadki kliniczne (cz. 1)	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19.
	S.5. Zastosowanie materiałów stomatologicznych w praktyce Podział, cechy, wskazania, materiały bioaktywne, działanie cytotoksyczne i mutagenne, przypadki kliniczne (cz. 2)	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
	S.6. Zastosowanie materiałów stomatologicznych w praktyce Materiały bioaktywne, cechy, wskazania, pokaz praktyczny	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
	S.7. Zastosowanie materiałów stomatologicznych w praktyce Odbudowy estetyczne zębów, techniki pracy, zasady preparacji, właściwe opracowanie wypełnienia, przypadki kliniczne	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
	S.8. Kolokwium z seminariów – odpowiedzialny jest kierownik ćwiczeń	F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22.
Ćwiczenia	C- Praca w zespole stomatologicznym, zgodna z zasadami ergonomii, badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, ocena ryzyka próchnicy i ustalenie planu leczenia, wykonywanie zabiegów profilaktycznych w obrębie twardych tkanek zęba, diagnostyka i	

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

leczenie choroby próchnicowej i zmian niepróchnicowego pochodzenia, prowadzenie dokumentacji medycznej	
Tematy ćwiczeń*	C1.-C2. - F.U15., C.U11., K.01., K.02.
C1. – C2. Wykonywanie zabiegów profilaktyczno –lecniczych w warunkach symulacji.	
C3. – C10. Badanie przedmiotowe jamy ustnej z uwzględnieniem stanów potencjalnie złośliwych, Komunikacja z pacjentem stomatologicznym.	C3.-C10. - F.U7., F.U15., K.01., K.02.
C11. – C30. Planowanie i wykonywanie zabiegów profilaktyczno-leczniczych u pacjentów zdrowych i obciążonych chorobą ogólnoustrojową.	C11.-C30. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., C.U11., K.01., K.02.
C31. – C36. Planowanie i wykonywanie zabiegów profilaktyczno-leczniczych u pacjentów senioralnych.	C31.-C36. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., C.U11., K.01., K.02.
C37. - C39. Różnicowanie bólu pochodzenia zębowego.	C37.-C39. - F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C40. – C41. Stosowanie odpowiednich leków w czasie i po zabiegu stomatologicznym w celu zniesienia bólu i lęku.	C40.-C41. - F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C42. - C43. Wskazania i zasady stosowania antybiotyków w leczeniu zakażeń zębopochodnych u pacjentów immunokompetentnych i immunoniekompetentnych.	C42.-C43. - F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C44. – C46. Zapobieganie potencjalnym powikłaniom leczenia endodontycznego.	C44.-C46. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C47. – C49. Monitorowanie i ocena skuteczności leczenia kanałowego.	C47.-C49. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C48. – C50. Rewizja leczenia endodontycznego - wskazania, postępowanie.	C48.-C50. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., K.01., K.02.
C51. Egzamin kliniczny- część I.	C51-C52. - F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., C.U11., K.01., K.02.
C52. Egzamin kliniczny- część II.	
* procedury wykonywane podczas poszczególnych ćwiczeń dostosowane są do potrzeb profilaktyczno-leczniczych pacjentów uczestniczących w zajęciach klinicznych.	

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Kariologia współczesna. Postępowanie kliniczne. pod red. D. Piątowskiej. Med Tour Press Int. wyd. Med. Tour Press Inter., Warszawa, 2009 r.
2. Stomatologia zachowawcza z endodoncją. Zarys kliniczny. Z. Jańczuk, U. Kaczmarek, M. Lipski, wyd. IV, PZWL, Warszawa, 2014r.
3. Endodoncja pod red. H. Pawlickiej i M. Lipskiego, Kwintesencja, Warszawa, 2024 r.

4. Współczesna endodoncja w praktyce. pod. red. A. Arabskiej-Przedpeńskiej i H. Pawlickiej. Bestom, wyd. II poprawione, DENTOnet.pl, Łódź, 2012 r.
5. Endodoncja wieku rozwojowego i dojrzałego. M. Barańska – Gachowska. wyd. III, tom 1-2. Wyd. Czelej, 2021 r.
6. Wstęp do endodoncji klinicznej. pod red. A. Mielczarek, M. Marcinkowska - Ziemak, M. Sobiecka – Frankiewicz Tom I i II, wyd. WUM, Warszawa, 2024 r.
7. Rekomendacje Grupy Roboczej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego i Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków w zakresie stosowania antybiotyków w stomatologii dostępne na stronie http://antybiotyki.edu.pl/wp-content/uploads/2019/01/stomatologia-zalecenia-25_01-net.pdf
8. Pacjent w Gabinetzie Stomatologicznym. Chory na nowotwór – opieka stomatologiczna pod red. A. Bogusławska-Kapała, G. Basak, I. Strużycka, wyd. PZWL, Warszawa, 2022 r.

Uzupełniająca

1. Próchnica zębów. Choroba próchnicowa i postępowanie kliniczne. Wydanie I polskie pod red. Urszuli Kaczmarek, (Fejerskov O., Kidd E.) wyd. Urban&Partner, Wrocław, 2006 r.
2. Endodoncja kliniczna, Tronstadt wyd. Georg Thieme Verlag, 2009 r.
3. Leczenie kanałowe – postępowanie kliniczne pod red. H. Pawlickiej, wyd. Bestom, Łódź, 2006 r.
4. Evidence - based clinical practice guideline on restorative treatments for caries lesions: A report from the American Dental Association. J Am Dent Assoc Dhar V., Pilcher L., Fontana M., González-Cabezas C., Keels M.A., Mascarenhas A.K., Nascimento M., Platt J.A., Sabino G.J., Slayton R. Tinanoff N., Young D.A., Zero D.T., Pahlke S., Urquhart O., O'Brien K.K., Carrasco-Labra A. 2023 Jul;154(7):551-566.
5. Alergologia dla stomatologów. pod redakcją A.J.Sybilski, E.Rusyan wyd. PZWL, Warszawa, 2025r.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W2., F.W4., F.W5., F.W6., F.W11., F.W12., F.W19., F.W21., F.W22., F.U7., F.U8., F.U9., F.U15., C.U11., K.O1., K.O2.,	Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie aktywnego udziału w seminariach, zdania kolokwium z zakresu wiedzy prezentowanej na seminariach oraz po uzyskaniu pozytywnej oceny od nauczyciela prowadzącego zajęcia kliniczne. Wymagane MINIMA wykonanych zabiegów na roku V: 5 wypełnień: - 2 na powierzchni żującej - 2 na powierzchni przyszyjkowej - 1 na powierzchni stycznej 2 zęby leczone endodontycznie (w tym jeden ząb trzonow) Obecność na seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. W ciągu roku akademickiego dopuszcza się 2 nieobecności na ćwiczeniach usprawiedliwione zwolnieniem lekarskim. Dodatkowa absencja na ćwiczeniach z przyczyn zdrowotnych, potwierdzona zwolnieniem lekarskim, wymaga odrobienia zajęć. Termin i formę zaliczenia zajęć należy ustalić indywidualnie z asystentem prowadzącym. Każda nieobecność na seminarium musi być usprawiedliwiona zwolnieniem lekarskim i wymaga zaliczenia. Termin i formę zaliczenia zajęć należy ustalić indywidualnie z asystentem prowadzącym seminarium. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest pozytywna ocena nauczyciela prowadzącego zajęcia kliniczne, potwierdzająca: nabycie umiejętności wykonywania określonych procedur i rzetelnego prowadzenia	Kolokwium testowe jednokrotnego wyboru, weryfikujące wiedzę z seminariów, składa się z 25 pytań - 3 dystraktorów i 1 odpowiedzi prawidłowej. Zalicza 60 % poprawnych odpowiedzi (15 pkt). Skala ocen: 15-16 pkt - 3, 17-18 pkt - 3,5, 19-21 pkt - 4, 22-23 pkt - 4,5, 24-25 pkt - 5. Egzamin testowy zawiera 100 pytań. Do każdego pytania przydzielone są 3 dystraktory i 1 odpowiedź prawidłowa. Niezaliczenie testu skutkuje uzyskaniem niedostatecznej oceny końcowej z egzaminu dyplomowego.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	dokumentacji medycznej oraz właściwą postawę wobec pacjenta i personelu medycznego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie ćwiczeń i zdanie kolokwium z seminariów. Pierwszy termin kolokwium jest w formie testowej. Drugi termin kolokwium - zaliczenie ustne (lub testowe) u asystenta prowadzącego zajęcia. W przypadku niezaliczenia I i II terminu- kolokwium ustne u kierownika zakładu, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu. Negatywny wynik kolokwium skutkuje niezaliczeniem przedmiotu. Egzamin dyplomowy składa się z 2-częściowego egzaminu klinicznego (obejmuje część praktyczną- badanie pacjenta, wstępny plan leczenia, wykonanie zabiegu z zakresu stomatologii zachowawczej z endodoncją i ustną -omówienie zagadnień związanych z prezentowanym przypadkiem) oraz egzaminu teoretycznego, przeprowadzanego w formie testu. Zdanie egzaminu klinicznego pozwala na przystąpienie do egzaminu teoretycznego. Niezaliczenie części praktycznej egzaminu dyplomowego wymaga ustalenia terminu poprawkowego z Kierownikiem Zakładu Stomatologii Zachowawczej. Nieusprawiedliwiona nieobecność będzie traktowana równorzędnie z oceną niedostateczną i niezaliczeniem egzaminu. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach, zaliczeniach, egzaminach student zobowiązany jest powiadomić mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu lub inną osobę wskazaną przez kierownika jednostki najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia, zaliczenie, egzamin lub praktyka. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia jest dopuszczalne w sytuacji, gdy student nie mógł go dostarczyć z uzasadnionych przyczyn; wówczas dokument powinien być dostarczony z chwilą ustania przyczyny nieobecności. Warunkiem przystąpienia do egzaminu, którego termin został wyznaczony poza sesją egzaminacyjną, jest uzyskanie zaliczenia. Studentowi przysługują trzy terminy zdawania egzaminu, z czego drugi i trzeci termin jest terminem poprawkowym. W przypadku drugiego terminu zaliczenia poprawkowego lub drugiego terminu egzaminu poprawkowego, student może wystąpić do Dziekana z prośbą o udział w tym zaliczeniu lub egzaminie obserwatora wskazanego przez samorząd studentów. Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do egzaminu komisyjnego lub zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu egzaminu lub zaliczenia.	Uzyskanie minimum 55% poprawnych odpowiedzi zalicza egzamin testowy. Skala ocen z egzaminu testowego: Mniej niż 55pkt - 2.0 55- 64 pkt - 3.0 65- 74 pkt - 3.5 75- 84 pkt - 4.0 85- 94 pkt - 4.5 95- 100 pkt - 5.0
9. INFORMACJE DODATKOWE		
1. Wiedza przekazywana na wykładach i seminariach uwzględnia nowe informacje i koncepcje, i jest egzekwowana na kolokwium zaliczeniowych i egzaminie dyplomowym. 2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu, którego termin został wyznaczony poza sesją egzaminacyjną, jest uzyskanie zaliczenia. Studentowi przysługują trzy terminy zdawania egzaminu, z czego drugi i trzeci termin jest terminem poprawkowym. W przypadku drugiego terminu zaliczenia poprawkowego lub drugiego terminu egzaminu poprawkowego, student może wystąpić do Dziekana z prośbą o udział w tym zaliczeniu lub egzaminie obserwatora wskazanego przez		

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

samorząd studentów. Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do egzaminu komisyjnego lub zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu egzaminu lub zaliczenia.

3. Opiekunem roku jest lek. dent. Przemysław Zwierz, przemyslaw.zwierz@wum.edu.pl
4. Wymagane jest punktualne zgłaszanie się na zajęcia, dostosowanie się do wymagań sanitarnych dotyczących procedur i środków ochrony osobistej obowiązujących na terenie UCS, niekorzystanie z telefonów komórkowych podczas zajęć.
5. Przy Zakładzie Stomatologii Zachowawczej WUM działa Studenckie Koło Naukowe. Opiekunem SKN jest dr n. med. Ewa Rusyan : e-mail: ewa.rusyan@wum.edu.pl
6. Kontakt z jednostką: Zakład Stomatologii Zachowawczej WUM, ul. Binieckiego 6, 02-097 Warszawa, tel.: 22 116 64 46, e-mail: sekretariat.zachowawcza@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich